

Kattava kritiikki modernia juutalaisuutta kohtaan Uuden testamentin kristillisestä näkökulmasta

Tämä dokumentti kokoaa ja syntetisoi keskeiset ristiriidat modernin (rabbinisen) juutalaisuuden – sellaisena kuin se esitetään Mišnassa, Talmudissa ja myöhemmissä rabbiinisissa kirjoituksissa – ja Uuden testamentin kristinuskon (kuten Raamatussa) välillä. Se korostaa myös poikkeamia, ylityksiä ja ilmeisiä epäjohtonmukaisuuksia rabbiinisissa perinteissä. Moderni juutalaisuus viittaa toisen temppelin jälkeiseen rabbiiniseen juutalaisuuteen (vuoden 70 jKr. jälkeen), joka nostaa suullisen lain (kodifioitu Mišnassa noin vuonna 200 jKr. ja laajennettu Gemara/Talmudissa noin vuonna 500 jKr.) jumalalliseksi ja sitovaksi kirjoitetun Tooran rinnalla.

Analyysi nojaa yksinomaan mainittuihin raamatunkohtiin ja teksteihin ja korostaa sovittamattomia eroja ja mahdollisia puutteita. Vaikka juutalaistutkijat tarjoavat tulkintoja näiden ongelmien ratkaisemiseksi (esim. pilpulin, kontekstuaalisoinnin tai Talmudin keskustelun dialektisen luonteen avulla), tämä kritiikki omaksuu Uuden testamentin näkökulman ja tarkastelee rabbiinien kehitystä inhimillisinä perinteinä, jotka mitätöivät Jumalan sanan, hylkäävät täyttyneen Messias Jeesuksen ja korvaavat armon lainmukaisuudella.

1. Rabbinisen juutalaisuuden ja Uuden testamentin väliset keskeiset ristiriidat

Nämä kohdat paljastavat perustavanlaatuisia eroja, joissa rabbinistiset opetukset ovat suoraan ristiriidassa Uuden testamentin oppien kanssa tai tulkitsevat niitä uudelleen, usein kuvaten Jeesuksen ja hänen seuraajansa kerettiläisinä tai lahkolaisina. Kristillisestä näkökulmasta rabbininen juutalaisuus on Kristuksen jälkeinen hylkääminen, joka muuttaa Raamatun ilmoitusta, joka keskittyy Jeesukseen jumalallisena Messiaana ja lopullisena sovituksena.

Messiaan henkilöllisyys ja rooli

- Uusi testamentti (Raamattu): ”Hän [Jeesus] sanoi heille: ”Kuka te sanotte minun olevan? Simon Pietari vastasi ja sanoi: ”Sinä olet Kristus, elävän Jumalan Poika.” (Matteus 16:15-16)
- Jeesus täytti profetiat ensin kärsivänä palvelijana (Jesaja 53), kuollessaan ja noustessaan ylös, ja palatessaan tulevaisuudessa kuninkaana (Ilmestyskirja 19:11–16). ”Tämä Jeesus on se kivi, jonka te rakentajat hylkäsitte, mutta joka on tullut kulmakiveksi.” (Apostolien teot 4:11, lainaten Psalmia 118:22)
- Rabbiininen juutalaisuus (Talmud/Mishnah): Messiaan on rakennettava temppeli uudelleen, koottava kaikki pakkosiirtolaiset, vakiinnutettava yleinen rauha ja valvottava Tooran noudattamista maailmanlaajuisesti yhdellä tulemuksella (Maimonidesin 13 periaatetta, johdettu Sanhedrinista 99a). Koska Jeesus ei tehnyt mitään näistä näkyvästi, hän ei voi olla Messias. Sanhedrin 98a kuvailee kahta mahdollista Messiasta: Mashiach ben David (kuningas) tai ben Yosef (kärsi ja sitten kuolee), mutta aikakausi pysyy surun täyttämänä, kunnes voitokas saapuu. Sanhedrin 43a teloitaa ”Jeesus”; noituudesta ja Israelin harhaanjohtamisesta.
- Ristiriita: Uusi testamentti julistaa Jeesuksen täyttyneeksi Messiaaksi, joka sovitti kärsimyksensä kautta (ensimmäinen tuleminen) ja palaa hallitsemaan; rabbiininen juutalaisuus hylkää tämän ”kahden tulemisen” mallin, odottaa puhtaasti inhimillistä poliittista vapauttajaa ja kiroaa ”Jeesusta”; vääränä profeettana.

Messiaan jumalallisuus ja poikaus

- Uusi testamentti (Raamattu): ”Alussa oli Sana, ja Sana oli Jumalan tykönä, ja Sana oli Jumala... Ja Sana tuli lihaksi.” (Joh. 1:1,14) ”Tuomas vastasi hänelle: ’Minun Herrani ja minun Jumalani!’” (Joh. 20:28) Jeesus hyväksyi palvonnan lihaksi tulleen Jumalana.
- Rabbiininen juutalaisuus: Tiukka monoteismi kieltää kaiken inkarnaation tai jumalallisen pojan aseman. Šeman (5. Moos. 6:4) tulkitaan sulkevan pois kaiken monikkomuodon. Kaikki väitteet ihmisen olevan Jumala on avodah zara (epäjumalanpalvelus). Talmudin kohdat pilkkaavat neitseestä syntymää (Shabbat 104b: Jeshu aviorikkojan poikana) ja kiroavat kristittyjä sanoilla ovdei avodah zara.
- Ristiriita: Uusi testamentti vahvistaa Messiaan jumaluuden (ennustettu Jesajan kirjan 9:6:ssa ”Mahtava Jumala”), kun taas rabbiininen juutalaisuus tuomitsee sen jumalanpilkaksi ja jopa teloittaa tällaiset väitteet takautuvasti (Sanhedrin 43a).

Ristiinnaulitseminen, ylösnousemus ja sovitus

- Uusi testamentti (Raamattu): ”Kristus kuoli meidän syntiemme tähden, niin kuin oli kirjoitettu... Hänet haudattiin ja... nousi kuolleista kolmantena päivänä.” (1. Korinttilaisille 15:3-4) ”Ilman verenvuodattusta ei ole anteeksiantoa.” (Hepr. 9:22) Jeesus on viimeinen uhri: ”Hän on kerta kaikkiaan ilmestynyt... poistaakseen synnin uhraamalla itsensä.” (Hepr. 9:26)
- Rabbiininen juutalaisuus: Kiistää Jeesuksen ristiinnaulitsemisen sovituksi tai messiaaniseksi. Talmud (Sanhedrin 43a) väittää, että Jeshu kivitettiin ja sitten hirtettiin pääsiäisaattona noituuden vuoksi, eikä ylösnousemusta tapahtunut. Temppelein jälkeinen sovitus tapahtuu yksin katumuksen, rukouksen ja hyväntekeväisyyden kautta (Yoma 86b: ”Katumus sovittaa kaikki rikkomukset”; Berakhot 26b: rukoukset korvaavat uhrin, lainaten Hoosean kirjan jaetta 14:3 ”huultemme härät”).
- Ristiriita: Uusi testamentti julistaa Jeesuksen veren iankaikkiseksi sovituksi, mikä lopettaa temppeleliriitin tarpeen; rabbiininen juutalaisuus hylkää hänen kuolemansa/ylösnousemuksensa ja väittää sovituksen tapahtuneen ilman verta, mikä tekee Kristuksen uhrin ”tarpeettomaksi”.

Pelastus: Armo vs. ansio tekojen kautta

- Uusi testamentti (Raamattu): ”Armosta te olette pelastuneet uskon kautta... ette tekojenne kautta, ettei kukaan ylpeilisi.” (Efesolaiskirje 2:8-9) ”Abraham uskoi Jumalaa, ja se luettiin hänelle vanhurskaudeksi.” (Room. 4:3, lainaten 1. Mooseksen kirjan 15:6)
- Rabbiininen juutalaisuus: Pelastus/osuus tulevassa maailmassa riippuu ansioista mitzvot-pyhien tekojen noudattamisen, katumuksen ja hyvien tekojen kautta, jotka voittavat pahoja (Mishnah Sanhedrin 10:1: ”Koko Israelilla on osa tulevassa maailmassa”; paitsi tietyillä synnintekijöillä). Tuomiopäivän oikeudenmukaisuuden vaatimus (Kiddushin 39b; Rosh Hashanah 16b-17a).
- Ristiriita: Uusi testamentti opettaa pelastusta uskon kautta Kristuksen täytettyyn työhön; rabbiininen juutalaisuus korostaa ihmisen ponnistelua ja Tooran noudattamista, mikä käytännössä mitätöi armon.

Suullisen lain ja rabbiinisen perinteen auktoriteetti

- Uusi testamentti (Raamattu): Jeesus tuomitsi ne perinteet, jotka syrjäyttävät Raamatun: ”Te teette Jumalan sanan mitätöidyksi perinteellänne, jonka olette säätäneet.” (Mark. 7:13) ”Voi teitä, lainopettajat ja fariseukset! ... te olette unohtaneet lain tärkeimmät asiat: oikeuden, laupeuden ja uskollisuuden.” (Matt. 23:23)
- Rabbiininen juutalaisuus: Suullinen laki on jumalallinen, se annettiin Moosekselle Siinailla kirjoitetun Tooran rinnalla, ja se on sitova ikuisesti (Mishnah Pirkei Avot 1:1: ”Moses sai Tooran Siinailta ja välitti sen Joosualle... suuren seurakunnan miehille”). Rabbiiniset päätökset voivat jopa kumota Tooran (Bava Metzia 59b: bat kol - päätös hylättiin enemmistäänestyksellä; Jumala hymyilee: ”Poikani ovat voittaneet minut”).

- Ristiriita: Uusi testamentti paljastaa inhimilliset perinteet taakkana lisäyksinä; rabbiininen juutalaisuus nostaa ne jumalalliseen asemaan, mikä rikkoo suoraan 5. Mooseksen kirjan jaetta 4:2 ("Älkää lisätkö mitään siihen sanaan, jonka minä teille annan").

2. Poikkeamat, ylitykset ja ilmeiset epäjohdonmukaisuudet rabbiinisissa perinteissä

Nämä korostavat alueita, joilla rabbinistiset tekstit näyttävät olevan ristiriidassa kirjoitetun Tooran kanssa, nostavat ihmisen auktoriteetin Jumalan yläpuolelle tai sisältävät ratkaisemattomia jännitteitä. Rabbiinitutkijat ratkaisevat nämä dialektiikan avulla tai "molemmat ovat elävän Jumalan sanoja", mutta raamatullisesta näkökulmasta ne paljastavat ihmisen keksintöä.

Rabbinisen auktoriteetin korottaminen Jumalan ja Tooran yläpuolelle

- Toora: "Älkää lisätkö mitään siihen sanaan, jonka minä teille annan, älkääkään ottako siitä mitään pois." (5. Moos. 4:2) "Opetukseen ja todistukseen! Jos he eivät puhu tämän sanan mukaan, heillä ei ole valoa." (Jesaja 8:20)
- Talmud: Bava Metzia 59b kertoo rabbi Elieserin ihmeistä (johanneksenleipäpuun juurineen revitty maasta, seinien taipuminen), jotka taivaallinen ääni vahvisti, mutta silti rabbi Joosua julistaa: "Se ei ole taivaassa" (5. Moos. 30:12), enemmistö hallitsee ja Jumala nauraa: "Lapseni ovat voittaneet minut."
- Poikkeama: Rabbit ohittavat jumalalliset merkit ja itse Tooran väittäen, että Jumala antaa periksi auktoriteetille – Raamatullisesta näkökulmasta jumalanpilkkaa.

Rahallinen korvaus vs. kirjaimellinen kosto

- Toora: "Silmä silmästä, hammas hampaasta." (2. Moos. 21:24; 3. Moos. 24:20; 5. Moos. 19:21)
- Talmud: Tulkitsee vain rahallisena maksuna (Bava Kamma 83b-84a), ei koskaan kirjaimellisena fyysisenä kostonä.
- Poikkeama: Pehmentää suoraan Tooran yksinkertaista sanamuotoa, jota karaiitit ja kristityt syyttävät Raamatun mitätöimisestä.

Sovitus ilman verta temppelin jälkeen

- Toora: "Sillä lihan sielu on veressä... veri tuottaa sovituksen." (3. Moos. 17:11)
- Talmud: Temppelin jälkeinen aika, "katumus sovittaa" (Yoma 86b); vanhurskaiden kuolema sovittaa (Moed Katan 28a); hyväntekeväisyys ja kärsimys sovittavat.
- Poikkeama: On ristiriidassa Tooran verenkäytön vaatimuksen kanssa, jonka Uusi testamentti täyttää Kristuksessa.

Talmudin kuvaus Jeesuksesta

- Tunnustaa historiallisen Jeesuksen tehneen ihmeitä, mutta pitää niitä noituutena (Sanhedrin 43a; 107b), väittää teloituksen Israelin harhaanjohtamisesta ja kuvaa rangaistuksen kiehuvinä ulosteina (Gittin 57a).
- Poikkeama: Myöntää epäsuorasti Jeesuksen olemassaolon ja merkit, mutta hylkää jumalallisen alkuperän, mikä on ristiriidassa omien tosi profeettojen kriteeriensä kanssa (5. Moos. 13, 18).

Ratkaisemattomat keskustelut ja ristiriidat

- Hillelin ja Shammain koulukunnat ovat eri mieltä sadoista laeista, joita molempia kutsutaan "elävän Jumalan sanoiksi", mutta toinen vallitsee (Eruvin 13b) – miten jumalallinen totuus voi olla ristiriidassa niiden kanssa?
- Messiaan ajoitus: Jotkut sanovat kiinteän, toiset sanovat riippuvan ansioista (Sanhedrin 97b-98a).
- Nämä jännitteet viittaavat pikemminkin inhimilliseen spekulaatioon kuin jumalalliseen selkeyteen.

Lisäesimerkkejä: Rabbiininen Takkanot, joka ohittaa Tooran kirjoitetut käskyt

Nämä rabbien säädökset (takkanot) ohittavat tai mitätöivät Tooran yksinkertaiset käskyt käytännön tai taloudellisista syistä:

- Sapattivuoden velan vapautus
 - Toora: ”Joka seitsemän vuoden kuluttua sinun on myönnettävä vapautus... jokainen velkoja vapauttakoon lainaamansa.” (5. Moos. 15:1–3)
 - Rabbiininen: Hillelin Probul siirtää velat tuomioistuimelle, mikä sallii niiden perimisen (Mishnah Sheviit 10:3; Gittin 36a).
- Sapatin kantaminen
 - Toora: Ei taakkojen kantamista (Jeremia 17:21-22; 2. Moos. 16:29).
 - Rabbiininen: Eruv luo kuvitteellisen yksityisalueen (Mishnah Eruvin).
- Chametzin poistaminen pääsiäisenä
 - Toora: ”Poistakaa hapatus taloistanne.” (2. Moos. 12:15)
 - Rabbiininen: Chametzin ”myyminen” ei-juutalaiselle oikeudellisena fiktiona.
- Kuolemanrangaistukset tehty mahdottomiksi
 - Toora: Kuolema kapinallisesta pojasta, sapatin rikkomisesta jne. (5. Moos. 21:18–21; 2. Moos. 31:14)
 - Talmud: Ehdot olivat niin tiukkoja, etteivät ne "koskaan toteutuneet" (Sanhedrin 71a).
- Tulen sytyttäminen sapatina
 - Toora: ”Älä sytytä tulta... sapatinpäivänä.” (2. Moos. 35:3)
 - Rabbiininen: Sallii esisytetyt kynttilät ja lämmittelyn (erottaa työtyypit).

Nämä kumoavat kohdat heijastelevat Jeesuksen syytöstä: ”Te mitätöitte Jumalan sanan perinteellänne.” (Mark. 7:13; vrt. korban-lupaus Mark. 7:9–13).

3. Kokonaiskritiikki: teologiset ja loogiset seuraukset

Rabbiininen juutalaisuus nousi esiin selviytymismekanismiina hylättyään Jeesuksen ja temppelin tuhon (jonka Jeesus ennusti, Matteus 24:2). Korostamalla suullista lakia ja ihmisen ansioita se luo järjestelmän, jonka Jeesus ja Paavali tuomitsivat lainmukaiseksi orjuudeksi (Matteus 23; Gal. 3:10-11). Loogisesti ajatellen, jos Talmud vahvistaa aiemmat kirjoitukset, mutta tulkitsee ne uudelleen sulkeakseen Jeesuksen pois, samalla tunnustaen Hänen merkkinsä (noituudeksi), se todistaa väärin. Sisäiset ylilyönnit – kuten rabbien "voittaa" Jumalan – ovat ristiriidassa Raamatun muuttumattoman totuuden kanssa: "Jeesus Kristus on sama eilen ja tänään ja ikuisesti." (Hepr. 13:8). Tämä asettaa rabbi johtajat "sokeiksi oppaiksi", joista Jeesus varoitti, johtaen Israelia pois Mooseksen ja profeettojen ennustamasta todellisesta Messiaasta.

4. Hypoteettinen: Mitä Jeesus saattaisi sanoa nykyajan rabbiinisille juutalaisille, perustuen hänen Raamatun sanoihinsa fariseuksille/kirjanoppineille

”Te käärmeet, te kyykäärmeiden sikiöt, kuinka te pääsisitte pakoon helvetin tuomiota?” (Matteus 23:33)

”Voi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te ulkokullatut! Te suljette taivasten valtakunnan ihmisten edestä... teette hänestä helvetin lapsen, kahta kertaa pahemman kuin itsestänne.” (Matteus 23:13-15)

”Te hylkääte Jumalan käskyn ja pidätte kiinni ihmisten perinteestä... Teillä on hieno tapa hylätä Jumalan käsky voidaksenne vahvistaa omaa perinnettänne!” (Mark. 7:8-9, 13)

”Jesaja oli oikeassa... ”Tämä kansa kunnioittaa minua huulillaan, mutta heidän sydämensä on minusta kaukana. Turhaan he palvelevat minua opettaen oppeja, jotka ovat ihmisten käskyjä.” (Matteus 15:7-9)

”Ei kukaan pääse Isän luo muuten kuin minun kauttani.” (Joh. 14:6)

”Te tutkutte kirjoituksia, koska teillä on mielestänne niissä iankaikkinen elämä; ja ne juuri todistavat minusta, mutta te kieltäydyste tulemasta minun luokseni, että teillä olisi elämä.” (Joh. 5:39-40)

”Tulkaa minun luokseni, kaikki työn ja kuormien uuvuttamat, niin minä annan teille levon.” (Matteus 11:28)

5. Hypoteettinen: Mitä apostolit saattaisivat sanoa nykyajan rabbiinisille juutalaisille heidän raamatullisten sanojensa perusteella

Paavali (entinen fariseus):

”Veljet, minun sydämeni toive ja rukous Jumalalle heidän [Israelin] puolesta on, että he pelastuisivat. Sillä todistan heistä, että heillä on intoa Jumalan puolesta, mutta ei tiedon mukaan. Koska he eivät tunne Jumalan vanhurskautta ja pyrkivät vahvistamaan omaa vanhurskauttaan, he eivät ole alistuneet Jumalan vanhurskauteen.” (Room. 10:1-3)

”Mitä siis sanomme? Että pakanat... saavuttivat vanhurskauden... Mutta Israel... ei siinä menestynyt... koska he eivät sitä tavoitelleet uskon, vaan tekojen kautta.” (Room. 9:30-32)

”Te tyhmät galatalaiset [viittaa lainopettajiin]! Kuka teidät on lumonnut? ... Saitteko Hengen lain tekojen vai uskossa kuulemisen kautta?” (Gal. 3:1-2)

”Jos otat ympärileikkauksen [tai rabbien ansiot], Kristuksesta ei ole sinulle mitään hyötyä... Te olette erossa Kristuksesta, te, jotka tahdotte lain kautta vanhurskaiksi tulla.” (Gal. 5:2-4)

Pietari:

”Hänen [Jeesuksen] kauttaan jokainen, joka uskoo, vapautetaan kaikesta, mistä te ette voineet vapautua Mooseksen lain kautta.” (Apostolien teot 13:39)

Johannes:

”Kuka on valehtelija, ellei se, joka kieltää Jeesuksen olevan Kristus? Tämä on antikristus, hän, joka kieltää Isän ja Pojan.” (1. Joh. 2:22)

Juudas:

”Joitakin ihmisiä on hiipinyt keskelle... jumalattomia, jotka vääristävät Jumalamme armon irstaudeksi ja kieltävät ainoan opettajamme ja Herramme, Jeesuksen Kristuksen.” (Juuda 4)

Apostolit – monet entiset Tooraa noudattavat juutalaiset – näkisivät rabbien hylkäämän Jeesuksen sovitustyön ja suullisen lain korottamisen juuri tekojen vanhurskauden kirouksena, jota he pakenivat.

6. Hypoteettinen: Mitä Vanhan testamentin profeetat saattaisivat sanoa nykyajan rabbiinisille juutalaisille heidän raamatullisten sanojensa perusteella

Mooses:

”Älkää lisätkö mitään siihen sanaan, jonka minä teille annan, älkääkään ottako siitä mitään pois.” (5. Moos. 4:2)

”Minä herätän heille profeetan, sinun kaltaisesi [Mooseksen], heidän veljiensä joukosta... Joka ei kuule minun sanojani, jotka hän puhuu minun nimessäni, siltä minä itse vaadin sen.” (5. Moos. 18:18-19 – täyttyi Jeesuksessa, Apostolien teot 3:22-23)

Jesaja:

”Sillä meille on lapsi syntynyt... Väkevä Jumala, iankaikkinen isä.” (Jesaja 9:6)

”Hänet lävistettiin meidän rikkomustemme tähden... Herra on heittänyt hänen päälleen meidän kaikkien pahat teot.” (Jesaja 53:5-6 – rabbien uudelleentulkinta, kun Uusi testamentti hylkäsi Israelin)

Jeremia:

”Katso, päivät tulevat... jolloin minä teen uuden liiton... en sellaista liittoa kuin se, jonka he tekivät isiensä kanssa.” (Jeremia 31:31-32 – täytetty Kristuksen veressä, Heprealaiskirje 8:8-13)

”Profeetat ennustavat valhetta minun nimessäni... He puhuvat oman sydämensä näkyjä.” (Jeremia 23:16, 25)

Malakia (viimeinen Vanhan testamentin profeetta):

”Muistakaa minun palvelijani Mooseksen laki... Katso, minä lähetän teille profeetta Eliaa ennen Herran päivää, joka tulee suureksi ja peljättäväksi.” (Malakian kirja 4:4-5 – täyttyi Johannes Kastajassa, Matteuksen evankeliumi 11:14)

Daavid:

”Herra sanoo minun Herralleni: ”Istu minun oikealle puolelleni...”” (Psalmi 110:1 – Jeesus sovelsi itseensä, Matteus 22:41-46)

”Suutele Poikaa, ettei hän vihastuisi... Autuaita kaikki, jotka häneen turvautuvat.” (Psalmi 2:12)

Profeetat näkisivät rabbien tekemät lisäykset, messiaanisten profetioiden uudelleentulkinnat ja jumalallisen kärsivän palvelijan hylkäämisen petoksena, jonka Mooses ja Jeremia tuomitsivat – lisäyksenä Tooraan, Mooseksen kaltaisen profeetan (Jeesuksen) hylkäämiseksi ja ikuisen liiton rikkomisena, jota Jumala vannoi ei koskaan muuttavansa (Psalmi 89:34; 105:8-10).

Tämä parannettu dokumentti esittelee täydellisemmän raamatullisen kuoron – Mooseksesta ja profeetoista Jeesukseen ja hänen apostoleihinsa – yhdistyneenä kaikkia järjestelmiä vastaan, jotka vähättelevät iankaikkista Messiasta, korvaavat jumalallisen armon inhimillisellä perinteellä ja hylkäävät kulmakiven. ”Jeesus Kristus on sama eilen ja tänään ja ikuisesti. Älkää antako minkäänlaisten vieraiden opetusten eksyä.” (Heprealaiskirje 13:8-9)